

YÖNETİCİLERİN HALİM OLMASI*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn...

Hamden kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve senedi'l-âşikîn, muhammedini'l-mustafâ... Ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'nnebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ خَيْرًا وَلَّى عَلَيْهِمْ حُلَمَاءَهُمْ
وَقَضَى بَيْنَهُمْ عُلَمَاءُؤُهُمْ وَجَعَلَ الْمَالَ فِي سُمَحَائِهِمْ؛
وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ شَرًّا وَلَّى عَلَيْهِمْ سُفَهَاءَهُمْ
وَقَضَى بَيْنَهُمْ جُهَّالَهُمْ وَجَعَلَ الْمَالَ فِي بُخْلَائِهِمْ

(الدیلمی عن مهران وله صحبة)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 28/4 (*İzâ erada'llâhu bi-kavmin hayran vellâ aleyhim hulemâehüm, ve kadà beynehüm ulemâühüm, ve ceale'l-mâle fî sümeihim; ve izâ erâde bi-kavmin şerran vellâ aleyhim süfehâehüm, ve kadà beynehüm cühhâlühüm, ve ceale'l-mâle fî bühalâihim.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünyada, ahirette üzerinize olsun... Rabbü'l-âlemîn iki cihanın hayrına cümlelerinizi nâil eylesin... Cennetiyle, cemâliyle cümlelerinizi müşerref eylesin...

Sözlerin en güzeli Allah'ın kelâmı, yolların en güzeli Peygamber Efendimiz'in yoludur. Onun için Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şeriflerini okuyup onlardan istifade etmek, hayatımızı onlara göre düzenlemek, yolumuzu ona göre tanzim etmek istiyoruz. Bu hadîsi şerifleri ondan okuyoruz. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizleri Peygamber Efendimiz'in şefaatine erdirdin... Ahirette Efendimiz'in komşusu olmayı nasib eylesin...

Hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce, sevgili Peygamber-i Zîşânımızın rûh-ı pâkine bizlerden acizane, naçizane bir hediye-i Kur'âniyye olsun diye; onun mübarek âlinin, pâk ashabının, etbânının, ahababının ruhlarına hediye olsun diye; hassaten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri, Peygamber Efendimiz'in varisleri, ümmetin halifeleri, eminleri, evliyâullah u mukarrabîn, sâdât ve

meşâyah-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtaza'dan hocamız Muhammed Zahid-i Bursevî'ye kadar turuk-u aliyyemiz silsilelerinden güzeran eylemiş olan cümle sâdât ve meşâyah-i kirâmın ruhlarına;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; eserini okuduğumuz Gümüşhaneli Hocamızın ruhuna; kendisinden feyz aldığımız Muhammed Zahid-i Bursevî Hocamızın ruhuna hediye olsun diye;

Bu diyarları fethedip bize emanet, hediye, yadigâr ve tezkâr bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hassaten içinde oturup hadisleri okuduğumuz şu camiye bina etmiş olan İskender Paşa'nın ruhuna; bu camiye bu asra kadar hizmette tutmak için çeşitli tamirler, geliştirmeler, yenilemeler, tecditler yapmış olan cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ruhlarına; caminin çevresinde medfun bulunan mevtânın ruhlarına;

Beldemizin medâr-ı iftiharî Yûşâ AS'ın, Ebû Eyyüb el-Ensarî Hazretleri'nin ve sair sahabe-i kiramın ve cümle evliyâullahın ve sâlihlerin ruhlarına dereceleri üzere hediye olsun diye; ve sair müminîn ü müminât ve müslimîn ü müslimât kardeşlerimizin de ruhlarına hediye olsun diye, bir *Fâtîha*, üç *Ihlâs-ı Şerif* okuyup öyle başlayalım, buyurun!

a. İyi ve Kötü Kavmin Özellikleri

Okuduğumuz hadîs-i şerifler *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabının 28. sayfasındadır. Şimdi okuduğumuz hadîs-i şerif bu sayfanın 4. hadîs-i şerifidir.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:¹

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ خَيْرًا وَلَّى عَلَيْهِمْ حُلَمَاءَهُمْ
وَقَضَى بَيْنَهُمْ عُلَمَاءُؤُهُمْ وَجَعَلَ الْمَالَ فِي سُمَحَائِهِمْ؛
وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ شَرًّا وَلَّى عَلَيْهِمْ سُفَهَاءَهُمْ
وَقَضَى بَيْنَهُمْ جُهَّالَهُمْ وَجَعَلَ الْمَالَ فِي بُخْلَائِهِمْ

(الديلمى عن مهران وله صحبة)

RE. 28/4 (*İzâ erada'llàhu bi-kavmin hayran vellâ aleyhim hulemâehüm, ve kadà beynehüm ulemâühüm, ve ceale'l-mâle fî sümeihim; ve izâ erâde bi-kavmin şerran vellâ aleyhim süfehâehüm, ve kadà beynehüm cühhâlühüm, ve ceale'l-mâle fî bühalâihim.*)

(*İzâ erade'llàhu bi-kavmin hayran*) “Allah bir kavmin hayrını murad ederse, yâni o kavme hayır yapmak isterse, onun iyiliğini isterse, o kavmi taltif etmek isterse, seviyorsa, mükâfâtlandırmak isterse ne yapar?.. (*Vellâ aleyhim hulemâehüm*) Onların başına halim, selim, feylesof, hakîm, hikmet sahibi, kızmayan, sabırlı, titiz, yumuşak, iyi idareciler geçirir.”

¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.246, no:954; Mihran RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.8, no:14595; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.277, no:1282.

(*Ve kadà beynehüm ulemâühüm*) “Aralarında bir şeyler olduğu zaman, meseleler olduğu zaman, alimleri meseleyi çözerler, hükme bağlarlar, ihtilafları çözümlerler. (*Ve ceale'l-mâle fî sümeihim*) “Mal, mülk, servet ve zenginliği de Allah semahatli, cömert insanlarına nasib eder.”

(*Ve izâ erâde bi-kavmin şerran*) “Aksine, bu söylenenlerin karşıtı olarak, bir kavmi cezalandırmak isterse; şerrini isterse o kavmin, cezalandırılmasını murad ederse; (*vellâ aleyhim süfehâehüm*) o kavmin başına da sefih insanları geçirir.” Yöneticileri süfehâ; sefih, akılsız, beyinsiz, duygusuz, düşüncesiz, idraksiz insanlar olur.

(*Ve kadà beynehüm cühhâlehüm*) “Aralarındaki ihtilafları, davaları cahillerle muhakeme edip hükme bağlarlar.” Kadılık cahillere kalmış, cahillerin eline düşmüş oluyor. (*Ve ceale'l-mâle fî buhalâihim*) “Malı, zenginliği de pintilere, cimrilere verir.” Pinti, cimri de hayır yapmaz, malı sımsıkı tutar.

Muhterem kardeşlerim!

Her şey Allah'ın kudretiyle, hikmetiyle, hükmüyle, tasarrufuyla olduğundan her şeyin altında bir sebep, bir hikmet vardır. Her şeyi olduran, döndüren, yaşatan, öldüren Allah'tır CC. Hüküm, ferman onundur.

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ

(الأنبياء: ٢٣)

(*Lâ yüs'elü ammâ yef'alü ve hüm yüs'elûn*)
[Allah, yaptığından sorumlu tutulamaz; insanlar ise sorguya çekileceklerdir.] (Enbiyâ, 21/23)

Kimse ona, hükmüne, fermanına, kazasına, kaderine karşı gelemmez, hesap soramaz. Her şeyi yerli yerindedir, hikmetlidir. Lütüf güzeldir, kahrı güzeldir. Elbette zalimi kahredecektir. İnsan, “Oh oldu, iyi oldu.” der, hakkı görür. Lütüfundan kereminden bazı insanları da yükseltir. O da onun ihsanâtından bir lütüftür.

İnsanların iyi olması, kötü olması, cemiyetlerinin hayra ermesi, şerre uğraması, belâsını bulması, izzet ve itibar kazanması hep Allah'tandır. Ama kulların hareketlerinin neticesi onlara terettüb eden cezalardandır.

Kaza gelmez kula Hak yazmayınca; Belâ gelmez kula, kul azmayınca...

Kul azdı mı belâ ve şer gelir. Her şey, her takdir Allah'tandır. Her işinde bin bir türlü mânâ, sebep, ibret vardır. Herkes ettiğini bulur. Ettiğinin karşılığında hayır işlemişse hayra erer. Şer işlemişse cezasına razı olsun, “gık” demesin. Çünkü kendisi etmiştir. Kendisi hak etmiştir de Allah-u Teâlâ Hazretleri ona o cezayı vermiştir.

Bir insan topluluğu; bir millet, bir şehir, bir belde, bir ahali, bir kavim, bir kabile... Allah bunları taltif etmek, mükâfatlandırmak, hayırlara erdirmek, mutlu ve bahtiyar etmek istiyor. O zaman ne yapar?

Başlarına şeker gibi, lokum gibi idareciler geçirir. İdarecinin halim olması... *Halim ne*

demek? *Hilim* sahibi demek. Kızılacak yerde kızmayan, kendisine hâkim olan, affetmesi ve lütfetmesi çok olan insana halim derler.

Meselâ, bir topluluk bir kabahat işlemiş. Halifenin huzuruna çıkarmışlar. Halife de kabahatlerine göre demiş ki:

“—Bunlar bunu yaptıklarına ve suçları sabit olduğuna göre

bunlara şu cezalar verilsin.”

Suçlulardan bir tanesi açıkgözmüş, elini kaldırmış: “—Efendim! Söz istiyorum, müsaade eder misiniz?” demiş. “—Söyle bakalım.” demiş.

“—Efendim! Siz Araplar arasında halim selimliğiyle şöhret bulmuş olan bir idarecisiniz, halimsiniz.” Hakikaten Arapların arasında namlı halimlerden bir kimse... “Şimdi sizin halim olduğunuz meşhur, herkes biliyor ve bunu söylüyor. Biz bu suçu bir başka devletin içinde, bir başka idarecinin yönetimi altındaki yerde yapsaydık, ne olurdu?” demiş.

“—Aynı cezayı yerdiniz. Madem o kabahati işlediniz, aynı cezaya uğradınız.”

“—Efendim! Madem öyle... O zaman sizin halim olduğunuzdan bize ne fayda?”

“—Orada da yapsak cezayı yiyeceğiz. Sen ki bu devleti idare ediyorsun, çok halim selim bir insansın. Burada da yapınca aynı cezayı alıyoruz. O zaman sizin halimliğinizin kıymeti nerede?” deyince, gülmüş:

“—Hadi, sizi halimliğimden affettim. Bir daha yapmayın!” demiş.

Halimlik bu! Kızacak yerde kızmayıp hilm ve yumuşaklıkla muamele etmek, demek.

İdareci halim selim olur, zalim olmazsa halk rahat eder. Vergiler adaletli, kararlar isabetli olur. Halkın lehine, hayrına olur; millet rahat eder.

Hadis-i şerifte buyrulmuş ki:²

كَمَا تَكُونُوا يُوَلَّى عَلَيْكُمْ

(الحاكم فى تاريخه عن أبى بكر)

(*Kemâ tekûnû yuvella aleyküm*) “Ne tiptenseniz, nasılsanız, başınıza o tipten, öyle idareci gelir.”

İyi insanların başına Allah iyileri getirir, kötülerin başına da ceza olarak kötülerini getirir; inim inim inletir, zulmeder.

Demek ki hayrını murad ettiği topluluğa Allah halim selim idareci nasib ediyor. Merhametli, halim selim; zalim, kızgın, gazaplı değil...

Başka ne oluyor?

Alimleri meseleleri çözümlüyorlar. Mahkemelerde kadılık yapanlar alim kimseler. Adalet yerini buluyor; adaletsiz iş ve haksızlık yapılmıyor. Tabii insanlar ihtilafa düşünce dosdoğru soluğu mahkemede alır, davacı olurlar.

“—Kadı efendi! Bu bana böyle etti, hakkımı istiyorum.”

“—Gel bakalım! Sen buna böyle etmişsin.”

² *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.89, no:14972; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV, s.402, no:15812.

“—Yok efendim! Ben öyle etmedim de böyle ettim.”

Muhakeme olunur, bu muhakeme sonunda bir karar verilir. Kadılık son derece önemli ve sorumlu bir vazifedir. Kadı elini vicdanına koyacak, Allah’ın kitabındaki hükme göre hükmedecek. Haksızlık ve zulüm etmeyecek. Adamın cebinden çıkarttığı paranın ucunu görünce; “Tamam, sen haklısın.” demeyecek. Rüşveti yiyince haksızı haklı çıkartmayacak. Hakkı söyleyecek.

Eski büyüklerimizden adaletiyle tanınmış hâkimlerimiz var. Mesela bir tanesinin huzuruna bir gayrimüslimle bir müslüman davalı ve davacı olarak gelmiş. Yüreği “cız” etmiş. Kapıdan ikisini görünce; birisi hıristiyan, birisi müslüman kıyafetinde; “İnşaallah müslüman haklı çıkar.” diye müslümana meyletmiş. Hıristiyana da içinde bir kızgınlık var, ona da buğzu var. Fakat davayı dinlemiş; hıristiyan haklı, ötekisi zulmetmiş, haksız. Tabii uyarılmış, “Hıristiyan haklıdır, sen haksızsın, şöyle olacak.” diye hükme bağlamış. Fakat ömrünün sonuna kadar o kadı efendi hep pişmanlık duymuş;

“—Neden ben kapıdan girerken davacıyla davalıya karşı bîtaraf bir bakışla bakmadım da bir tarafa gönlüm meyletti? Bir tarafa meyleden hâkim olur mu?” diye kendisini hep suçlamış. Tarafgirâne bakışının üzüntüsünü ömrünün sonuna kadar içinde yaşamış. Hükmü doğru olduğu halde, kalbi biraz ona meyletti diye bile kendini affetmiyor. Böyle adaletli insanlar geçmiş.

İstanbul’u fetheden Fatih Sultan Mehmed’in bir hıristiyan ile muhakemesi vardır. İstanbul’un ilk kadısı Hızır Çelebi muhakemeyi dinledikten sonra Fatih Sultan Mehmed’i –cennet mekân– mahkum etmiştir. Neden?

Dava dinlendi, Fatih Sultan Mehmed haksız, ötekisi haklı; ondan... Hak yerini bulsun diye. Yani, “Karşıdaki benim sultanım, ötekisi de Rum mimar.” dememiştir. Adalet! Adalete ve hakka bağlılığın böyle olması lazım!

İşte Allah bir devletin, bir ümmetin, bir milletin, bir beldenin hayrını isterse yöneticisi halim selim olur. Halkını seven, onun iyiliğini isteyen bir yönetici olur. Hâkimi de adaletli olur. Alim, fazıl, dini imanı ve dünyayı âhireti bilen insanlar hükmeder. Elini vicdanına koyup Allah rızası için doğru hüküm verir. Rüşvet, iltimas, adam kayırma ve saire yapmaz.

“–Filanca dostumun oğlu, onu haklı çıkartayım.” demez.

“–Falanca ahabım, filancaya kızıyorum, dostumu haklı çıkartayım.” demez.

Büyüklerimiz hadîs-i şerifte buyrulduğu üzere;

الْعَدْلُ أَسَاسُ الْمُلْكِ

(*El-adlü esâsü'l-mülk*) “Adalet mülkün temelidir.” diyorlar. Mülk ne demek? Adalet mülkün temeli ne demek?

Mülk değil oradaki... “Adalet egemenliğin şartıdır, temelidir.” demek. Mülk; meliklik,

hâkimiyet mânasına geliyor. Hâkim olmanın, yönetmenin, idareci olmanın, idare etmenin temeli adalettir, demek. Yönetim adalete dayanacak.

Tercümeyi doğru yapmıyorlar. (*El-adlû esâsü'l-mülk*) “Yönetimin temeli adalettir.” Adalete dayanmayan bir yönetim yıkılır, demek. Büyüklerimiz buna çok dikkat etmiş.

Demek ki Allah bir kavmin, bir beldenin hayrını istedi mi hâkimlerini adaletli eder. Hâkimleri adaletli değilse demek ki kavim belâsını bulsun diye Allah şarlatacak heriflerden seçiyor. O zaman onlar da adalet yerine rüşvetle muamele yapıyorlar. Her şey karmakarışık oluyor.

Bakıyorsun bir binanın yedi katı var, bir binanın iki katı var. Bakıyorsun birisi geriye çekilmiş, birisi önde. Birisi ötekisinin arazisine tecavüz etmiş, berikisi falancanın tapulu malına gelmiş, inşaat yapmış. Her şey karmakarışık, her şey rezalet... Neden?

Allah kavmin belâsını bulmasını istiyor. Yöneticiler berbat ve adalet erbabı, adaleti infaz ve ifa ile, ortaya koymakla vazifeli insanlar rüşvetçi, haksızlığı icra eden insanlar oluyor.

Üçüncüsü;

Allah bir kavmin hayrını murad ederse malı, mülkü de semahatli, faziletli, cömert insanların eline verir. Cömert insan da malını fukaraya dağıtır. Beldesinde hayr u hasenât yapar. Yoksulları, dulları, fakirleri gözetir.

Böylece insanlar adalet bakımından, geçim

bakımından, yönetim bakımından mutlu olurlar. Mal adaletli bir şekilde tevzî edildiği ve sınıf farkı çok olmadığından, zenginle fakir arasında uçurum meydana gelmediğinden mutlu olurlar, o belde rahat eder.

Allah bir kavmin belasını bulmasını, şerre uğramasını istediği zaman, bunların aksi oluyor. Başına sefih adamlar geçiyor.

Sefih ne demek? İdraki kıt, kafasız, aptal, kalın kafalı, düşüncesiz demek. Öyle insanlar başa geçer. Halkı düşünmez, yönetimde insafı yoktur, yanlış doğrudan ayıracak hali yoktur. Bir milleti felakete sürükler.

İsim vermek gıybet oluyor ama aşikâre yapılan suçlarda da isim veriliyor. Bariz bir misal olarak hatırıma daima Saddam'ın ismi geliyor. Saddam ne yaptı?

Bir İran'a saldırdı, bir Kuveyt'e saldırdı. İçeride bir ona zulmetti, bir buna zulmetti. Demek ki Iraklıların da belaya uğrayacak bir suçları var ki Allah onu başlarına musallat etmiş. Bizim memlekette de olmuştu, başka memleketlerde de olmuştur.

Buralarda hatırıma hep İbrâhim ibn-i Edhem Rh.A Hazretlerinin sözü geliyor. O İbrâhim ibn-i Ethem ki padişahlığı bırakmış, dervişliğe girmiş, Allah yoluna geçmiş. Ondan sonra erenden, evliyâlardan olmuş. Kerametleriyle tanınmış, büyük, evliyâullahtan meşhur kişi... Bağdat'ta kıtlık olmuş. Millet yağmur duasına çıkacak, bunu da çağırmışlar;

“—Yâ İbrâhim! Gel, sen de duaya katıl. Allah

yağmur yağdırırsın. Bak, kıtlık kuraklık! Berbat durumdayız, fena durumdayız, kuraklıktan ölüyoruz.”

O, şöyle bir yan yan bakmış, demiş ki:

أَقِيمُوا عِبَادِيَّتِكُمْ فَإِنَّهُ أَعْلَمُ بِرُبُوبِيَّتِهِ

(*Ekîmû ubûdiyyetiküm, feinnehû a'lemü birubûbiyyetihî.*) “Siz kulluğunuzu doğrultmaya bakın, güzel yapın; o Rabliğini bilir!”

Siz Allah'tan korkan insanlar olun, Allah'ın sevdiği şekilde hareket edin, Allah size lütfeder, yağmur da yağdırır, her işinizi de düzeltir.

Muhterem kardeşlerim!

Bir; Allah bir kavmin şerrini murat etti mi başına sefih insanlar geçer.

İki; adalet mekanizması bozulur, mahkemelerde kadı olarak da cahiller hükmeder.

Cahil; ilmi ve bilgisi yok. Hayrı şerri, kanûn-i ilahîyi, şeriat-ı garrayı, haramı helali bilmez. Haklıyı haksızdan ayıramayacak bir insan geçmiş, oraya oturmuş; adalet yok. Adaletin olmaması da bir ceza!

Üçüncüsü de mal cimrilerin eline verilir. Cimriler zengin;

kimseye koklatmıyor, yedirmiyor, içirmiyor, vermiyor. Ötekiler zaten yoksul. Mal da cimrilerin elinde... Hayır hasenât yapılmıyor. Bu da bir cezadır.

Allah CC, bize kendisine güzel kulluk yapmayı

nasip etsin. Başımıza mü'min-i kâmil, salih idareciler ihsan eylesin... Adaletli, Allah'tan korkan muttaki kadılar, hâkimler nasip eylesin... Mal sahiplerine fukaraya merhamet duygusunu ihsan eylesin... Hayrât u hasenât çok yapılsın. Zengin zenginliğini göstere; fakara, yoksullar, acizler de onlardan istifade etsin. Böylece her sınıf memnun olsun.

b. Allah'ın Misafir Göndermesi

İkinci hadis-i şerifi Ebû Nuaym ve Ebü's-Şeyh, Kursâfe RA'dan rivayet etmiş. Kısa, biraz konu değişik ama, başlangıç kelimeleri aynı. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:³

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ خَيْرًا أَهَدَىٰ إِلَيْهِمْ هَدِيَّةَ الضَّيْفِ
يَنْزِلُ بِرِزْقِهِ وَيُرْتَحِلُ وَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لِأَهْلِ الْمَنْزِلِ
(ض. حل. وأبو الشيخ عن أبي قرصافة)

RE. 28/5 (*İzâ erâde'llàhu bi-kavmin hayran, ehdâ ileyhim hediyete'd-dayf, yenzilü birızkıhî, ve yertahilü ve kad gafera'llàhu li-ehli'l-menzili.*)

Bu beşinci hadîs-i şerifi mutlaka yazın, ezberleyin!

(*İzâ erâde'llàhu bi-kavmin hayran*) “Bir kavmin Allah hayrını murad ederse...” Buradaki *kavm*, ulus mânâsına değil, topluluk mânâsına değil; birtakım insanlar demek, hattâ bir kişi demek. (*Ehdâ ileyhim hediyete'd-dayf*) “O insanlara

³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.426, no:25837; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.82, no:196.

Allah misafir gönderir.” O gönderilen Allah’ın hediyesidir ona. Neden?.. Misafire ikram ederse, sevap kazanacak da ondan, Allah’ın rızasını kazanacak da ondan.

Kapısı “tak tak tak” çalınır; misafir...

“—Hoş geldin!”

Allah bir hediye olarak onlara misafir gönderir. Niye? Arkadaki kelimeler niye olduğunu bize anlatıyor:

(*Yenzilü bi-rızkıhî*) “Senin evine gelen misafir kendi rızkıyla gelir.” Senin rızkını yemez, merak etme! Kendi rızkı oradadır, Allah onun rızkını sana daha önceden göndermiştir. O kendi rızkını yemeye gelir, kendi rızkıyla gelir.

(*Ve yertahlü*) “Ayrılır.” Yani, “Allaha ısmarladık.” der, tamam, misafirlik bitti. Ayrılır gider. Ama nasıl ayrılır? (*Ve kad gafera’llahu li-ehli’l-menzili*) “O evin ahalisini Allah affetmiş bir durumda olarak oradan ayrılır.”

Misafir rızkıyla gelir, ev sahibinin günahlarını affettirmiş olarak çıkar gider.

Eve misafir gelmesi nedir? Allah’ın hediyesidir, bir.

Misafir senin malını mülkünü yemiyor, merak etme! Kendi rızkını yemeye geliyor. O rızkı Allah sana onun payından göndermiştir. Kendi rızkıyla gelir, iki.

Senin günahlarını affettirir, sen günahlardan affolunmuş olursun, öyle gider. “Allah’a ısmarladık.” dediği zaman günahların affolmuş olarak gitmiş olur. Misafir ağırladın diye Allah

seni affeder, mağfiret eyler, üç.

Bazı büyükler, “Bir haftadır evime bir misafir gelmedi. Yoksa Allah’ın kahrına, gazabına mı uğruyorum ben.” diye ağlarırmış.

“—Niye ağlıyorsun?”

“—Bir haftadır misafir yok. Evimin kapısını bir kimse çalmadı, misafir olmadı. Yatmaya gelmedi, yemeğe gelmedi...” diye ağlarırmış. “Yoksa Allah’ın bir kahrına mı uğruyorum? Yoksa Allah’ın sevgili kulu olmaktan silindim mi?” diye ağlarırmış.

Muhterem kardeşlerim!

İslâm böyle! İslâm’ın misafire bakışı böyle!

Arapça’da misafire *dayf* derler. *Dat* harfi, *ye* harfi, *fe* harfi; *dayf*. *Dayf* misafir demek; *duyûf*, misafirler demek.

Peki, biz niye *dayf* kelimesini kullanmamışız, misafir kelimesini kullanmışız?

Bilmem! Arapça’da misafir kelimesi bizim mânada değil. Arapça’da misafir; sefere çıkmış, seferde olan, mukim olmayan insan demek. Umumiyetle insanın evine sefere çıkmış bir kimse geliyor, “Selâmun aleyküm, tanrı misafiri geldim.” diyor da, yolcu geldiği için seferde olan insan mânasına misafir diye, gelene o ismi vermişiz.

Doğrusu *dayf* demek. Konuk yani evine geliyor, konuyor. Misafir, sefere çıkmış insan demek. Gerek senin oturduğun beldede olsun, gerek başka bir şehirden senin evine gelmiş olsun. Hepsi *dayf* yani *duyûf*, senin konuğundur.

Bu konuk kendi rızkıyla gelir, senin günahlarını affettirir, gider. Allah'ın sana hediyesidir. Allah sana onun vasıtasıyla mükâfat verecek.

Peki, kendi rızkıyla gelir ne demek?

“—Ben dükkânı açtım. Sabahtan akşama kadar ben çalıştım, parayı ben kazandım. Ne demek onun rızkı?”

Muhterem cemaat!

Peygamber Efendimiz'e iki kardeşten birisi geldi, dedi ki;

“—Bizim birader camide çok namaz kılıyor, dükkâna pek gelmiyor. Şuna nasihat et de yâ Resûlallah! İşe biraz çok gelsin.” İşini ihmal ediyor, gibi bir şikâyette bulundu.

Size böyle bir şikâyet olsa ne dersiniz, bir düşünün. Ben Rasûlüllah'ın ne dediğini şimdi size söyleyeceğim. Peygamber Efendimiz dedi ki;

“—Nereden biliyorsun; belki sana gelen rızıklar onun hürmetine geliyordur.”

O camide ibadet ediyor, sana üç tane müşteri fazla geliyor; ne biliyorsun? Ölçemezsin ki sen! Gaybı bilemezsin ki! Allah biliyor. Allah gönderiyor.

Biz bazı yerlere Hocamız'la misafir giderdik. Ev sahibinin halini bilirdim; evde yiyecek lokması, cebinde harcayacak parası yok. Hocamız'la gittikten sonra dolardı taşardı.

Neden?

Hocamızın rızkı, bizim rızkımız geliyor oraya. Biz, o adamın evinde hiçbir şey yokken misafir

gittik. Cebinde para yok, buzdolabı boş, kilerde, mutfakta bir şey yokken rızık bollanıyor.

Neden?

Bizim rızığımız oraya geliyor.

Bu böyledir, muhterem kardeşlerim. Bu işi Avrupa'da tahsil görenler anlayamaz. Bunu mü'minler bilir. Bu esrarengiz bir şeydir. Allah bazı insanların rızkını bazı insanların elinden verir, oraya ulaştın diye öyle gönderir.

Sen bir yetimi, "Bunun babası benim arkadaşım, sevdiğim insandı. Ben buna bakayım, bunu besleyeyim, büyüteyim, okutayım, evlendireyim." diye alırsın. Bakarsın ticarethanende bir hayır, bir bereket, işlerin rast gidiyor.

Neden?

Sen yetimi aldın da ondan, farkında değilsin.

"—Ya benim işler açıldı. Galiba dükkânı iyi yönetiyorum."

Ne iyi yönetmesi be! Sen evine yetimi aldın da Allah onun rızkını gönderiyor, bereketi geliyor. Bunu Avrupalı anlayamaz, materyalist insanlar anlayamaz ama böyle bir kanun var. Bu, ilahî kanun, mânevî kanun... Sen Allah yolunda bir iş, bir iyilik, bir hayır, birisine bir yardım, cömertlik yaparsan Allah da sana onun mükâfatını, karşılığını, onun fazlasını verir.

Bir misal söyleyeceğim. Birisi, birisine küçük bir tesbih verdi. Küçücük bir tesbih! Erzurum taşından, küçük bir tesbih verdi. Akşam eve geldi. Kendisine kutu içinde, imamesi gümüşlü, büyük bir tesbih hediyeye edilmiş. On misli,

kocaman bir tesbih! Fiyatı herhalde, en aşağı on mislidir. Çünkü:⁴

الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا

(بخ. د. ه. حم. عن أبي هريرة خ. م. ن. حب. عن ابن عمرو)

(*El-hasenetü bi-aşri emsâlihâ*) “İyiliğin mükâfatı en aşağı on mislidir.” Neden? Sen ona o hediyeyi verirsin, Allah sana bu taraftan; “Sen cömertlik

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.670, *Savm* 36/2, no:1795; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.148, no:343; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.525, no:1638; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.234, no:7194; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.419, no:1046; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.I, s.290, no:950; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.X, s.353, no:5947; Dârimî, *Sünen*, c.V, s.148, no:21353; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.130, no:1762; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2676; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.399, no:7973; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.325, no:665; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.III, s.345; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VI, s.273; Ebû Hüreyre RA’dan.

Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.697, *Savm* 36/55, no:1875; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.812, *Savm* 13/39, no:1159; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.210, no:2391; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.64, no:352; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.IV, s.156, no:3859; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.128, no:2700; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.172, no:3032; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.380, no:773; Abdullah ibn-i Amr RA’dan.

Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.24, *İman* 2/30, no:41; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.419, no:1046; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.297, no:957; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.175, no:2910; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan. Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.195, no:1690; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.297, no:5153; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.405, no:2763; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.31, no:227; Ebû Ubeyde ibni’l-Cerrah RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.148, no:21353; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.269, no:7605; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.V, s.265; Ebû Zerri’l-Gıfârî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl c.I, s.69, no:265; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.II, s.319, no:1359-1362.

ettin kulum. Al, bu da benden sana bir ikram.” diye daha fazlasını verir. İşte bunlar mânevî kanunlar; maddeyle ölçülemez, anlaşılmaz, hesaba kitaba girmez, kompüterden, hesap makinesinden çıkmaz.

Mânevî... Böyledir, böyle olur! Peygamber Efendimiz bir başka hadîs-i şerifte buyuruyor ki:⁵

دَاوُوا مَرْضَاكُمْ بِالصَّدَقَةِ

(الديلمى وأبو نعيم عن ابن عمر)

RE. 283/1 (*Dâvû merdäküm bi's-sadakah*)
“Hastalarınızı sadaka vermek suretiyle tedavi ediniz!” “—Hoppala, ne ilgisi var? Ben buradan kesemi açacağım, fukaraya para vereceğim; hastanede yatan hastam iyi olacak. Ne ilgisi var? Aralarında beş kilometre mesafe var!” İşte mânevî bir ilişki bu... Her şeyi yapan Allah olduğu

⁵ *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.43, no: 28183; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.361, no:1146; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.438, no:12254.

Lafız farkıyla: *Taberânî, Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.128, no:10196; *Taberânî, Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.274, no:1963; *Beyhakî, Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.382, no:6385; *Heysemî, Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.200, no:4336; *Ebû Nuaym, Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.104; *Hatîb-i Bağdâdî, Târih-i Bağdad*, c.VI, s.333, no:3376; *İbn-i Adiy, Kâmil fi'd-Duafâ*; c.VI, s.341; *Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.*

Beyhakî, Şuabü'l-İman, c.III, s.282, no:3556; *Beyhakî, Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.382, no:6385; *Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.*

Beyhakî, Şuabü'l-İman, c.III, s.282, no:3557; *Ebû Ümâme RA'dan.*

Beyhakî, Şuabü'l-İman, c.III, s.282, no:3558; *Semüretü'bnü Cündeb RA'dan.*

Taberânî, Müsnedü'ş-Şâmiyyîn, c.I, s.34, no:18; *İbn-i Asâkir, Mu'cem*, c.II, s.220; *Übâdetü'bnü Sâmit RA'dan.*

Kudâî, Müsnedü'ş-Şihâb, c.I, s.401, no:690; *Hiz. Ali RA'dan.*

Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, c.II, s.129, no:2658; *Enes RA'dan.*

için, sen o sadakayı verdiğinde, Allah senin sadakanı kabul edince, mükâfat olarak senin hastana da şifa veriyor. “Sen onun iyi olmasını istemiyor muydun? Dua etmiyor muydun? Al kulum, ben de ona şifa verdim.” diye... Sadakan makbul ise ona şifa oluyor. Mânevî kanunlardan bir başkası... Aziz ve muhterem kardeşlerim! Bunlar hesaba kitaba giren şeyler değildir. Bunları dinî ilimlerde ilerleyen insanlar bilir. Demek ki Allah bir kavmin hayrını istedi mi onlara misafiri hediye olarak gönderir. “Al sana, bu benim hediyem olsun.” diye... Allah’ın hediyesi misafir kapısına rızkiyla gelir, evden günahları affettirip öyle çıkar gider. Senin evinde, kilerde bir şey kalmamışken bollanır, bollaşır.

Peygamber Efendimiz’in bir hadîs-i şerifi var. Buyuruyor ki;

“—Kim sabah namazından sonra kerahat vakti çıkıncaya kadar zikirle, ilimle, irfanla, Kur’an’la meşgul olup kalkıp iki rekât İşrak namazı kılsa rızki bol olur.”

Sevabı çok olur, rızki bol olur. Ben şahidim, vallahi ve billahi öyle oluyor. Ne tür bir yemin isterseniz ederim. Gözlerimle görmüşüm.

Hocamızla bir yere gittik. Bakkal yok, kasap yok, çeşme yok, hiçbir şey yok. Ben hocamı oraya götürüyorum ama orada ona ne ikram edeceğim? İhtiyar babam, hocam, büyüğüm filan diye korka korka gittim. Yiyecekleri, içecekleri koyacak yer bulamamaya başladım.

Neden?

Mânevî kanundan dolayı... Sen ibadet edersen Allah seni rızıklandırır. Sen sünnet-i seniyyeye uygun olarak İşrak vaktine kadar bekleyip o ibadeti yaparsan, o gün rızkın bol olacak. Çare yok; taşar, koşar gelir.

Onun için Allah'ın emrine sımsıkı sarılın. Allah'a güzel kul olmaya bakın. Siz kulluğunuzu bilin, O Rabliğini öyle bir bilir ki!.. İkramını öyle bir yapar ki herkes şaşırır, hayran kalır.

c. Allah Bir Kavme Kıtlık Dilerse

Üçüncü hadîs-i şerif:⁶

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ قَحْطًا نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ يَا
مَعَا تَسْعَى وَيَا عَيْنُ لَا تَشْبَعِي وَيَا بَرَكَهٗ ارْتَفَعِي

(ابن النجار عن أنس)

RE. 28/6 (*Izâ erâdallâhu azze ve celle bi-kavmin kahtan, nâdâ münâdin mine's-semâi; Yâ mia'ttesî, ve yâ aynü lâ teşbeî, ve yâ bereketü'rtefi.*)

Sübhanallah! Sübhanallah!

“—Allah bir kavmin kıtlığını isterse...” Kıtlık da Allah'tanmış demek. Anlıyoruz ki her şey Allah'tan; hayır Allah'tan, şer Allah'tan. Kıtlık da Allah'tan...

Kaht u belâ, kıtlık demek. Bir şey yok yani mal,

⁶ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.248, no:962; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.833, no:21594; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.279, no:1286.

mahsul yok, demek. Allah bir kavmin kıtlığını isterse, cezalandırarak, cezaya müstehak!

“—Neden kıtlık gelir, muhterem kardeşlerim? Mânevî kanunu nedir Hocam? Kıtlık neden oluyor?”

“—Bulut, yağmur yağdırmadı da ondan oluyor. Rüzgâr bu tarafa doğru esmedi de ondan oluyor.”

Pekiye İstanbul’a günlerdir yağmur yağmıyordu da Fatih Camii’nde İstanbullular, alimler, fazıllar, ak sakallılar, nur yüzlüler toplandılar, dua ettiler; şakır şakır yağmur yağmadı mı? Gazeteler şaşırmadı mı? Meteoroloji kanunlarına göre hiç yağmur yağma ihtimali yokken, İspanya tarafından bir bulutu sürüp getirip Allah yağdırmadı mı? Gazeteler, “Hiç hesapta yoktu.” diye yazmadı mı?

Sebep yağmur filan değil, yağmuru yağdıran da Allah; onu söylemek istiyorum. Yağmuru da gönderen, yağdıran Allah! Onun tarlasına yağdırır, senin tarlana yağdırmaz. Onun tarlasına bereket getirir, senin tarlanı sel götürür. Sen Allah’la harp mı edeceksin? Allah’ın sevmediği kul olduktan sonra hiçbir türlü iflah olmazsın. Sevdiği bir kul olduğun zaman da senin sırtını kimse yere getiremez. Allah’a kul olmaya, Allah’ın sevgili kulu olmaya, kulluğunu güzel yapmaya bak!

Allah bir kavmin kıtlığını istedi mi, “Bu kavme kıtlık gelsin, kırılınsın bu kavim.” diye istedi mi ne yapar?

(*Nâdâ münâdin mine’s-semâi*) “Semadan bir

münadi seslenir.” Münadi, nida edici demek, çağıran birisi... Semadan seslenir, bağırır.

Kimdir semadan bağırın? Bir melektir. Allah'ın vazifeli bir meleği... Ne diyormuş, bakalım?

Semadan bir melek seslenir: (*Yâ mia'ttesî*) “Ey mide, ey işkembe, genişle!”

Ne demek?

Yani mide yiyecek yiyecek doymayacak, yiyecek yiyecek doymayacak, yiyecek yiyecek doymayacak...Midede bir dipsizlik, bir genişlik, bir bereketsizlik... “Ey mide genişle, ey mideler genişleyin!”

İkincisi; (*Ve yâ aynü lâ teşbeî*) “Ey gözler, doymayın!”

Gökten melek; “Ey mideler genişleyin, ey gözler doymayın.” diye seslenir. Aç gözlü, gözü doymuyor.

Sonra; (*Ve yâ bereketü'rtefiî*) “Ey bereket, kalk, git!”

“—Burada bereket kalmasın, durma burada. Ey bereket kalk buradan git. Ey mideler genişleyin. Ey gözler doymayın.” diye seslenir.

Mideler geniş, milletler sığır gibi harıl harıl, harıl harıl yiyor. Dipsiz ambar gibi bir türlü doymuyor. Yediğinin daha fazlasını yiyor, başkasına da vermeye niyeti yok. Hırsız kedi ciğeri kaptıktan sonra başkasına hırlar durur, ciğeri yedirmez. Almış önünde, başkasına da yedirmiyor; karnı da, gözü de doymuyor.

İnsanın gözü doydu mu... Çocuğa, “Hadi bunu

ye...” diyorsun, “Yemem.” diyor. Yalvarıyorsun, “Yemem.” Diz çöküyorsun, “Yemem.” Ayağına kapansan, “Yemeyeceğim.” diyor.

Neden?

Biliyor, akşam yine yemek var. Biliyor, anası babası yine zorlayacak.

İmam Gazâlî diyor ki:

“—Çocuklarınızı arada bir aç bırakın. Zengin olsanız da aç bırakın!”

Neden?

Biraz açlığı tatsın bakalım. Bak, o zaman kuru ekmeği nasıl kenarda kemirmeye başlayacak. Kuru ekmeği kemirecek. En tatlı yemekleri götürüyorsun, “İstemem.” diyor, ağzından çıkartıyor. Bir aç bırak, bakalım. Aç bıraktığın zaman biraz nazlanır, biraz şey yapar, ondan sonra “Kuru ekmek ne tatlıymış.” diye kıtır kıtır kırıp yemeye başlar.

Göz doycak, mide ölçülü yiyecek. Müslümanın yemek yemesi nasıldır?

Müslüman besmeleyle başlar, sağ eliyle yer, yemeğe daha iştahı varken tam doymadan yemeği bırakır.

“—Şunu da ye, bunu da ye!”

“—Of patladım, çatladım! Bilmem ne...”

Böyle değil! Daha yemeğe iştahı varken kalkacak. Sonra beraber yemek yiyorsa eti kardeşinin önüne itiverecek. Kendi önünden yiyecek, öbür taraflara saldırmayacak, her tarafı altüst etmeyecek.

“—Sırf ben yiyeyim de başkası ne yaparsa yapsın.” demeyecek. Tabii bu, tok gözlülükle oluyor. Sonra da doycak.

Bazı insan çabuk doyar, bazısı doymak nedir bilmez. Öyle birisini anlatıyorlar, “Doymak ne demek? Siz arada bir ‘doymak’ diye bir şey söylüyorsunuz aranızda, o nasıl şey?” diyormuş.

“—Canım işte insan yemek yiyor, doyuyor, sonra yemiyor.”

“—Yok ya! İnsan yorulduğu zaman yemekten kalkar. Yani çiğnemekten yorulunca...”

Kim bilir içerisi ne kadar genişse, yoruluncaya, çenesi açılıp kapanmadan yorulduğu zamana kadar- yiyor. Bunlar mü’min olmayanların sıfatı olmuş oluyor.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“—Mü’min bir mide ile, kâfir yedi mide ile yer.”

Yedi mide ile yani yedi misli daha çok... Böyle bir insan gelmiş, Peygamber Efendimiz’in sofrasına oturmuş, aç gözle saldırmış. Ondan yiyor, bundan yiyor... Sonra müslüman olmuş, ölçülü, azcık bir şey yemiş. Demişler ki;

“—Yâ Rasûlallah! Bu evvelce nasıl yiyordu, şimdi nasıl?” “—Kâfir yedi mideyle, mü’min bir mideyle yer.” demiş.

Yemeğin ölçülü olması lazım! Biz genel olarak 20.yüzyılda yemeği kurtuluş sanıyoruz. Bizim toplumumuzda yemek sıhhat ve kurtuluş vasıtası... Yemezsek öleceğimizi sanıyoruz. Halbuki açlığın ve çok yememenin, ölçülü yemenin çok faydaları var. Sıhhat de onda,

huzur da onda, mâneviyât da onda. Millet bunu bilmiyor; sabah, akşam, gece, gündüz çeşit çeşit yemekleri harıl harıl yeme sanayi ve yeme meşguliyeti... Bir sofraya oturuyoruz iki saat geçiyor. Sofra başlarında aylak vakitler...

Eski alimlerden bir tanesi çiğnemekten vakit geçiyor diye katı yiyecek yemezmiş. Besmeleyi çekip alıverecek, tamam. Karnı doydu, ondan sonra ilmine devam edecek. Yolda giderken bile vakti boş geçmesin diye yolda okumuş kitabı. Kimisi zamanını bu kadar değerlendirmiş, kimisi de, “Zamanı nasıl öldüreceğim, nasıl geçireceğim?” diye ortalıkta dolaşüyor.

Allah bize İslâmî ahlâkı nasib eylesin...

d. Belâyı Önleyen Kimseler

Bu yedinci hadîs-i şerif Enes RA’dan. Peygamber Efendimiz SAS diyor ki:⁷

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ عَاهَةً نَظَرَ إِلَى أَهْلِ الْمَسَاجِدِ
فَصَرَفَ عَنْهُمْ

(عد. الديلمي عن أنس)

RE. 28/7 (*İzâ erâda’llàhu bi-kavmin àheten, nazara ilâ ehli’l-mesâcidi, fesarafe anhüm.*)

(*İzâ erâda’llàhu bi-kavmin àheten*) “Allah bir kavme afet, musibet, belâ getirmeyi istediği zaman, (*nazara ilâ ehli’l-mesâcidi*) mescidlerin içindeki mü’minlere bakar. Mescidlerin ahalisi

⁷ *Kenzü’l-Ummâl*, c.VII, s.285, no:18898; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.II, s.278, no:1284.

olan, mescidleri dolduran ibadet ehli kullarına bakar. (*Fesarafe anhüm*) Belâyı o millete indirmez.”

Yani mescidlerdeki mü'minler; ibadet eden, namaz kılan, oruç tutan insanlar bu beldelerin felâkete uğramamasının da sebebidir.

Beldelere taş ve felaket yağmıyorsa, bu beldeler yerin dibine batmıyorsa, gelmiyorsa sebebi nedir?

O belânın gelmemesi beldelerdeki camiler, mescidler, orada ibadet eden insanların hürmetinedir. Mü'minin faydasına bakın.

Bir kitapta okumuştum ki evliyâullahın birisi söylemiş:

“—Yeryüzünde kalbi zikrullahla meşgul olan, *Allah Allah* diyen insan mevcut oldukça kıyamet kopmayacak.”

Hadîs-i şerifte de vardır, o alim ona dayanarak söylüyor. Allah diyen insan durdukça dünya da duracak. Kıyamet kopmayacak, dünya bozulmayacak. Onun için biz, bizim dışımızdaki insanların da felâkete uğramaması garantisizdir. Şaşkın adamlar mescidleri kapatmaya kalkıyorlar. İnsanları ibadetten soğutmaya, İslâm'dan uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Bindikleri dalı kesiyorlar. Kendi felaketlerini kendileri hazırlıyorlar.

Bak, Rusya iflah oldu mu?

Rusya'nın resmî ideolojisiydi dinsizlik. Resmen gazetelerde, Pravda'da ve sairede:

“—Ne oluyor? Gençlerin arasında dinî inançlar

yeniden türemeye başladı. Bunları yıkmak, koparmak ve zihinlerden silmek için daha fazla çalışma yapmalıyız. Dinsizliği daha iyi yaymalıyız.” diye yazıyorlardı. Allah’a inanmamayı resmî meslek yapmışlardı.

Ne oldu? İşte bak, ideolojileriyle beraber rezil oldular. Her şeyleriyle beraber yıkıldılar.

O zalimlerin yönetimi altında bulunan mazlum diyarlarda gizli gizli camilere gelenler, gizli gizli tesbih çekenler, gizli gizli ibadet eden insanlar ne oldu?

Onlar o beldelerin o zalimlerden kurtulmasına mânevî sebep oldu. İşin aslı, esası bu! Sen *Allah* de, sonra korkma! Sen Allah’ın yolundan yürü Allah senin her müşkülünü halleder.

“—Yani mescidlere girip zikir edip tembel tembel oturmakla mı memleket kalkınacak?”

Bir beldeye ne kadar hayır gelmişse hep mü’minlerden gelmiştir. İstersen elimize defteri alalım, çıkaralım, envanterini yapalım.

“—Şu camiye kim yapmış?”

Mü’min bir paşa yapmış.

“—Şu suları kim getirmiş?”

İmanlı bir padişah getirmiş.

“—Şu hayrât u hasenâtı, darülacezeyi kim kurmuş?”

Şunlar kurmuş.

“—Şu çeşmeyi kim yaptırmış?”

Allah’tan sevap uman filanca yaptırmış.

“—Şu hanı, şu hamamı, şu kervansarayı, şu hayrı, şu hasenâtı, şu vakfı kim yapmış?”

Hep mü'minler yapmış. Sen ne sanıyorsun ya!

“—Allah demek... Kenarda oturmak... Tekkeler... Miskinlik yuvası ve saire...”

Hayır! O senin suizannın, kuruntun. O derviş namaz vaktinde namaz kılar, zikir vaktinde zikir yapar da sen onu bir de dışarıda gör! Bir de harp meydanında gör! Herkes fare gibi kaçacak delik ararken, o “Allah... Allah...” diye düşmana saldırır. Senin haberin var mı? Sen hürriyetini, istiklalini şehid olmaya can atanlara borçlusun. Hürriyetini, istiklalini, rahatını, varlığını, şu andaki her şeyini onlara borçlusun.

e. Helâk Olmanın Sebebi

Diğer hadîs-i şerif...

Bu sekizinci hadîs-i şerif Ebû Hüreyre RA'dan. Peygamber Efendimiz diyor ki:⁸

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَرْيَةٍ هَلَاكًا أَظْهَرَ فِيهِمُ الزِّنَى

(فر. عن أبي هريرة)

RE. 28/8 (*İzâ erâda'llâhu bi-karyetin helâken, ezhere fîhe'zzinâ.*)

Ne güzel hadîs-i şerifler! Mânevî kanunları öğreniyoruz!

(*İzâ erâda'llâhu bi-karyetin helâken*) “Allah bir köyün helak olmasını murat etti mi...” Yok

⁸ *Kenzü'l-Ummâl*, c.IV, s.104, no:9751; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.274, no:1275.

olacak, yeryüzünden silinecek. “Helak olmasını murat etti mi, (*ezhere fîhe’z-zinâ*) zinayı galip eder. Zina çoğalır.”

Bir yerde zina çoğaldı mı o beldenin helâki yakındır. Misal:

Beyrut! Yakın misal, yaşadığımız devrin misali Beyrut... Beyrut, benim bildiğim 20-30 sene öncesinde Orta Şark’ın Kazablanka’sıydı; rezalet-hanesiydi, sefahathanesiydi. Dünyanın petrol zengini olan zenginler, hayırsızlar, haram yiyenler oralara gelirlerdi. Avrupa’da Paris neyse Orta Doğu’da da Beyrut öyle diye oralarda eğlenirlerdi. Kumar oynarlar, zina ederler, günah işlerlerdi. Orası her türlü rezaletin, felaketin, iğrenç işlerin döndüğü yerdi.

Ne oldu?

Taş üstünde taş kalmadı Beyrut’ta. Ahalisi mahvoldu, binaları harap oldu. Günahları güle güle işleyen insanlar, köşelerde ağlaya ağlaya kahroldular. Hala belini doğrultmadı. Allah aşağıdan İsrail’i, yukarıdan bilmem kimi, falanca yerden falancayı gönderdi.

Orada tanklar, burada milisler, oradan o tarafa makineli tüfekler, takır takır; buradan öteki tarafa toplar, patır patır...

Neden?

“—Sen misin Allah’a asi gelip günah işleyen; bul cezanı.” diye Allah oraya felaket yağdırdı.

Bir kavmin, bir karyenin yani bir köyün, bir beldenin helak olmasını Allah murat etti mi orada zinayı arttırır, zina çoğalır.

Başka? Tarihten de misal istiyor musun?

Tarihten misal, Lût kavmi. Lût kavmi dillere destan olmuştur, Allah yerin dibine batırmıştır.

Neden?

Zinayı öyle bir felaketli duruma getirmişlerdi ki, zinadan da öteye işler yapmaya başlamışlardı. Lûtîlik, homoseksüellik yapmaya başlamışlardı. Allah yeryüzünde tutmadı bile, yerin dibine batırdı. Lût kavmini Allah yerin dibine batırdı.

Onun için zina da, diğer sapık ilişkiler de, öteki günahların her birisi de felâkettir. Millet için de, bölge için de, devlet için de, şahıs için de, beden için de, ruh için de felâkettir.

Günahları Allah boşuna yasak etmedi. Zararlı olduğu için yasak etti. Anlasanıza! Günahlar, insanlara zararlı olduğu için, günah diye Allah onları yasak etti. Faydalı olan şeylerin hepsi helâl... Meyveler yasak mı, etler yasak mı, sebzeler yasak mı? Evlenmek yasak mı? Kazanmak yasak mı?..

Hayır! Güzel olan her şey serbest...

أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ

(المائدة:٤)

(Ühille lekümü't-tayyibât) “Bütün iyi ve temiz şeyler size helâl kılınmıştır.” (Mâide, 5/4)

Tayyip olan, güzel olan her şey helâl kılındı ve kötü olan, habis olan şeyler haram kılındı. Zararlı olduğu için haram kılındı.

Domuz eti; içinde zarar var, trişin var, çeşitli mikroplar var, hastalıklar var. Onun için haram kılındı. Kesilmeden öldürülen hayvanın çeşitli zararları var. Onun için haram kılındı. İçki çok çeşitli zararların, bütün kötülüklerin kaynağı olduğu için haram kılındı. İçki içiyor, düğünden dönerken arabasıyla ailesini felâkete sürüklüyor. Malıyla mülküyle, çoluğuyla çocuğuyla... Eğlenmiş eğlenmiş eğlenmiş orada ama burada ailesiyle ve zavallı çocuklarıyla beraber fitil fitil burnundan geliyor. Uçuruma yuvarlanıyor, devriliyor, eziliyor, gidiyor.

Günahlar zararlı, ibadetler faydalı! Allah'ın helâl kıldığı şeyler faydalı, haram kıldığı şeyler zararlı. Allah bizi sevdiğinden güzel şeyleri helâl ve kötü şeyleri haram kılıyor. Teşekkür etmemiz lazım!

“—Çok şükür yâ Rabbi, nasib ettiğin helâllere... Çok şükür yâ Rabbi, yasakladığın kötülöklere... Çok şükür ki yasaklamışsın yâ Rabbi! Yoksa, belki biz de farkına varmadan, ‘Nasıl olsa serbest’ filan diye yapardık ve çeşitli felâketlere uğrardık. İyi ki yasaklamışsın ki o tarafa hiç yanaşmadık yâ Rabbi!” diye gece gündüz şükretmemiz lazım.

Hiç korkmayın, hiç tereddüt etmeyin, kalbinize zerrece bir şüphe düşmesin. Bir şey haramsa dönüp bakmayın bile. Muhakkak onun bin bir türlü zararı vardır. İlim tarafından ya şimdiden anlaşılmıştır ya ileride anlaşılacak.

Benim rahmetli annem başkasından kan alınmasına, gâvurların kanını almaya çok şiddetle karşıydı. Biz de ona dil dökmeye çalışırdık:

“—Annecim! Kandır, içinde alyuvarlar ve akyuvarlar var... Ne olacak?” filan derdik.

Rahmetlinin kaç sene önceden hoşuna gitmezdi. O almazdı, aldırılmazdı, istemezdi. Şimdi çıkıyor ki Avrupa’dan gelen kanların içinde Aids mikrobu varmış.

Zavallı adamcağız bir trafik kazası geçirmiş olacak, hastaneye gidecek, kan verecekler. Hadi bakalım, durduğu yerden bir Aids mikrobu alacak, herkes de şüphelenecek; “Bu niye bu hastalığa tutuldu? Acaba kötü bir huyu mu vardı?” filan diye alnında bir kara leke...

Şu hadis kitaplarını yazan Gümüşhaneli Hocamız diyor ki: “—Gavurlardan gelen mallara, mülklere, gıdalara, eşyaya itibar etmeyin!” Neden?

Müslüman gibi temiz yapmaz bu herifler. Her şeyin içinde bir hilesi vardır. Sen onu anlayamazsın, yuttururlar sana. Sen onlar kadar bilgili olmadığın için, tahlillerin sağlam olmadığı için kendilerinin yemediğini sana verirler, kendilerinin kullanmadığı ilaçları sana kullandırtırlar. Tarihi geçmiş ilaçların etiketini değiştirirler, buraya gönderirler. Onların kullanmadığı kanları getirirler, sana satarlar. Gavurun hiçbir şeyine itimat etmemek lazım!

Evde yaptığınız bir tatlı, bakıyorsun, dışarıda yapılandan kat kat daha güzel oluyor. Evde kendi elinle güzelce pişirdiğinin tadına doyum olmuyor. Ev baklavası, çarşı baklavası... Ev baklavasından kaç tane yiyebiliyorsun, çarşı baklavası öyle olmuyor.

Neden?

Fabrikasyon olunca işin içine hileli maddeler filan giriyor da ondan.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim!

Büyüklerimizin sözünü tutun! Haramlar haramdır, zararlıdır; helaller iyidir, güzeldir. Allah'ın helalleri bize yeter, haramlara hiç ihtiyacımız yok. Hiçbir harama ihtiyacımız yok. Allah faydalı bir şeyi yasaklayıp da bizi mahrum bırakmış değildir. Her şey bizim lehimize. El-hamdü lillah! Allah'ın ahkâmına, dinine, bize nasib ettiği İslâm'a, imana, hidayete hamd u senâlar olsun...

f. Hilâfeti Allah Nasib Eder

Diğer hadîs-i şerif...

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş. Burada hilafet meselesi geldi karşımıza:⁹

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَخْلُقَ خَلْقًا لِلْخِلَافَةِ مَسَحَ نَاصِيَتَهُ

بِيَدِهِ

(عق. عد. خط. الديلمي عن أبي هريرة)

RE. 28/9 (*İzâ erâda'llàhu en yahlüka halkan li'l-hilâfeti, meseha nâsiyetehû bi-yedihî.*)

⁹ Ukaylî, *Duafâ*, c.VIII, s.290, no:1962; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdavs*, c.I, s.248, no:959; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.364; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.147, no:5295; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.VI, s.44, no:168; Ebû Hüreyre RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.373, no:5427;

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.7, no:14596; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.246, no:1233.

“—Allah hilafet için bir kul yaratmak istediği zaman onun alnını eliyle sıvazlar.” Yani Allah’ın alnını eliyle sıvazladığı kimse, halifetullah, Allah’ın halifesi sıfatına mazhar olur.

Buradaki hilafet hangi mânayadır?

Hükümdar, vali, yönetici, başkan olmak için mânasına gelebilir. (*Li'l-mülki ve li'l-vilâyeti*) mânasına gelebilir. Bazı insanların kabiliyetli yaratılması vardır. Bahtı güzeldir, bahtında yükselmek vardır. Allah onu çeşitli meziyetlerle bezemiştir.

“—Alnını mesh eder yani alnını sıvazlar.” sözü, alnına bir şeref bahşediyor; ona birtakım melekeler, kabiliyetler ihsan ediyor. O da hilafete, halife olmaya layık bir insan olarak doğuyor. Öyle gelişiyor, öylece başkan oluyor.

Hilafetin mânası çok daha derindir. Mânevî hilafet mânası da vardır. Tarikatte de insan mânevî mücahedesini yapar, ilerler, sonra dinin mânevî sultanı olur. Mânevî halife, mürşid, mürşid-i kâmil olur.

Neden?

Allah-u Teâlâ Hazretleri ona doğuştan bazı lütuflar, ihsanlar nasib ettiğinden... Allah onları peygamberlerin varisleri, ümmetin mürşidleri olarak yaratmayı murad ettiğinden... O mânaya da gelebilir. Şerhte Hocamız Gümüşhaneli Efendimiz, teşmîlü'lulemâe diye o mânaya da işaret ediyor.

İnsan tarikatte ilerleyip yükselince hilafet makamına kadar vasıl olur. O zaman insanları

irşad vazifesi, Hızır AS'a öğretilen ledünnî ilimlere sahip olan insanlara verilmiş olur. O büyük bir şeref tabii. Peygamberin halifesi makamında olmak, o şerefe ermek çok büyük bir şereftir. O da demek ki Allah'ın alnını sıvazlamasına, aklını çok etmesine, şerefini yüce etmesine, alnında bir kara leke, bir menfî vasıf bulunmamasına işaret oluyor.

Biz dünyaya gelmişiz, şu yaşa ermişiz, Allah evlatlarımızı hayırlı evlat etsin... Mânevî bakımdan derecesi yüksek evlatlar etsin... Bizi de zamanının büyüklerini bilip onlara tabi olan, cahilliye ölümüyle, gafil, cahil ölmeyenlerden, âhirete öyle göçmeyenlerden eylesin...

g. Allah Bir Kulunu Saptırmak İsterse

Sonuncu hadîs-i şerif:

Hz. Osman RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber Efendimiz SAS şöyle buyuruyor:¹⁰

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُزَيِّغَ عَبْدًا أَعْمَى عَلَيْهِ الْحَيْلَ

(طس. عن عثمان)

RE. 28/10 (*İzâ erâda'llàhu en yüzîğâ abden, a'mâ aleyhi'l-hiyel.*)

(*İzâ erâda'llàhu en yüzîğâ abden*) “Allah bir kulu saptırmak, yoldan çıkarmak, ayağını kaydırmak,

¹⁰Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.178, no:3914; Heysemî, *Mecmaü'zZevâid*, c.VII, s.427, no:11909; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.248, no:963; Hz. Osman RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.109, no:508; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.247, no:1235.

meylettirmek, yanlış yola meylettirmek dilerse murad ederse; (*a'mâ aleyhi'l-hiyel*) çareleri, tedbirleri ona göstermez. Gözlerini çarelere, tedbirlere karşı kör eder, çareyi göremez duruma düşürür.”

O da o tedbirleri almadığı için sapar, şaşırır, gider.

“—Allah bir kulunun hayrını isterse şöyle olur, şerrini isterse böyle olur...” diye çeşitli hadîs-i şerifler okuduk. Muhterem kardeşlerim!

“—Ya bizim Allah şerrimizi murad ediyorsa... Ya bize bela vermek istiyorsa... Ya başımıza ceza yağdırmak, ayağımızı kaydırmak, bizi kahrına gazabına uğratmak istiyorsa...” diye de hemen hatıra geliyor değil mi? Ne yapacağız o zaman? Çare nedir? Allah'ın kahrına uğrayacak bir insanın çaresi var mıdır, yok mudur? Çare nedir?”

Allah'tan ancak yine Allah'a sığınılarak kurtulunur.” Allah'a sığınacağız, diyeceğiz ki;

“—Yâ Rabbi! Sen bizim Rabbimizsin. Biz senin kulunuz. Sen zü'l-celâl-i ve'l-ikram'sın. Biz aciz, naçiz kullarınız. Bilerek bilmeyerek, aklımız başımızdayken aklımız başımızdan gitmişken, düşünürken düşünmezken hatalı işler yaptık. Kimisini biliyoruz, varlığından haberimiz var; utanıyoruz. Kimisinden haberimiz yok ama biz bunları yapmışızdır, yaptık. Affet yâ Rabbi! Sen affetmeyi seversin, bağışla yâ Rabbi! Duaları kabul edersin, duaları kabul etmeyi vaat etmişsin. Beni azabına, gazabına, kahrına, şerre, belaya uğratma yâ Rabbi... Lütfuna erdir

yâ Rabbi... Affet yâ Rabbi!” diye dua edeceğiz.

Çünkü Allah duaları kabul eder. Kur’ân-ı Kerîm’den biliyoruz. Peygamber Efendimiz bildirmiş:¹¹

الدُّعَاءُ يَرُدُّ الْقَضَاءَ بَعْدَ أَنْ يُبْرَمَ

(كُر. عن نمير بن أوس مرسلًا)

(*Ed-duâu yeruddü’l-kadâe ba’de en yübrame*)
“Kulun yaptığı dua, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin hükm-ü ilâhîsini kesinlik kazanmışken değiştirir. Allah duayı kabul eder. Tahakkuk etmiş cezaları bile sildirtir, kaldırtır.”

Muhterem, aziz ve sevgili kardeşlerim! Onun için mü’minin

elinde çok kuvvetli bir imkân vardır; dua! Bu çok kıymetli bir imkândır. Allah dua bereketiyle surları devirir, dağları kaydırır; kulu muradına erdirir. Cezaya müstahak kulu affettirir, cehennemeye düşecek kulu cehennemden kurtarır.

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ

(الرعد: ٣١)

(*Yemhu’llâhu mâ yeşâü ve yüsbitü ve indehü ümmü’l-kitâb*) “Allah dilediğini siler, dilediğini de sabit bırakır. Bütün kitapların aslı, ana kitap

¹¹ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXII, s.158; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.511, no:8911; İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.1077; Nümeyr ibn-i Evs el-Eş’arî Rh.A’ten.

Kenzü’l-Ummâl, c.II, s.63, no:3119; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XII, s.499, no:12407; RE. 207/12.

onun yanındadır.” (Ra’d, 13/39) Onun için Allah’a yalvarmaktan başka çaremiz yoktur. Güzel zamanlarda, güzel fırsatlarda, mübarek mahallerde boynumuzu bükeceğiz muhterem kardeşlerim, çok dua edici kul olacağız. Dua et, duanın kendisi de ibadettir. Dua, sadece Allah’tan bir şey istemek değil. Duanın bizzat kendisi de, dua işleri de namaz gibi bir ibadettir. Dua da ibadettir. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ

(حم. ش. خ. في الأدب ت. حسن صحيح ن. ه. حب. ك. هب. عن النعمان بن بشير ع. ض. عن البراء)

(*Ed-duàü hüve’l-ibâdetü*) “Dua ibadetin kendisidir, özüdür.”

Kemiğin içindeki ilik gibidir, özüdür, hülasasıdır.

Onun için yalvaracağız, gözyaşı döküleceğiz, tenhada kendimizi hesabı çekeceğiz. Seccademizi geceleyin yayacağız. Odamızda, kimse görmü-

¹² Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.76, no:1479; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.211, no:2969; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1258, no:3828; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.267, no:18378; Buhârî, *Edebü’l-Müf-red*, c.I, s.249, no:714; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.667, no:1802; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.II, s.208, no:1041; Beyhakî, *Şu-abü’l-İman*, c.II, s.37, no:1105; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VI, s.450, no:11464; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.21, no:29167; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.485, no:3243; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.108, no:801; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.492; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.51, no:29; Abdullah ibn-i Mübarek, *Müsned*, c.I, s.74; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.279, no:6719; Mizzî, *Teh-zîbü’l-Kemâl*, c.XXXII, s.307, no:7081; Ubû Nuaym, *Hilyetü’l-Ev-liyâ*, c.VIII, s.120; Nu’man ibn-i Beşîr RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.II, s.62, no:3113, 3151; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1295; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.3, no:12416.

yor, boynumuzu bükceğiz, diyeceğiz ki;

“—Yâ Rabbi, ben ettim, sen etme... Yâ Rabbi, ben isyan ettim, sen affet, sen ihsan eyle... Ben bana layık olan işleri yaptım, sen senin şanına layık olan iyilikleri yap... Senden sana sığınırım yâ Rabbi... Senin gazabından, kahrından, azabından, ikabından senin lütfuna, ihsanına, rahmetine sığınırım yâ Rabbi!”

Efendimiz de böyle dua ederdi, böyle edeceğiz. Biliyoruz ki kandil gecelerinde Peygamber SAS Efendimiz secde edip gözyaşı döküp böyle dua ederdi.

Bizim çaremiz nedir?

Duadır. Çok dua edeceğiz. Allah’a çok hamd edici, çok şükredici, Allah’ı çok zikredici ve Allah’a çok dua edici bir kul olacağız. Her şeyde Allah’a dua edeceğiz.

Allah dua etmeyi sever. Dünya zenginleri gibi değil... Dünya zenginleri fazla istedin mi kızarmaya başlarlar. Biraz daha fazla istersen düdüklü tencerenin lastiği “paat” diye patlar, bakarsın zenginin yüzü allak bullak olmuş;

“—Eee be! Yeter artık ya! Bir istedin verdik, bir daha istedin verdik, bir daha istedin verdik, ne bu ya? Git biraz da başkasından iste!” filan diye bir terslik gösterirler, insan ne yapacağını şaşırır.

Onun için insan dünya zenginlerinden pek fazla istemeye “neme lazım” diye korkar. Yani isteyemezsin.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dergâhı öyle değil! Allah-u Teâlâ Hazretleri kul ne olursa olsun, ne halde olursa olsun, doksan dokuz tane adam öldürmüş olsa da affeder. Âmennâ ve saddaknâ! Sahih hadislerle sabit... Doksan dokuz kişiyi öldürmüş, soru sorduğu papazı öldürerek yüze tamamlamış; Allah yine affediyor.

Neden?

Affedilmeyi istedi mi, affeder. Kul hatasını anladı mı, hatasının çaresini aramaya başladı mı Allah affeder.

Demek ki elimizde el-hamdü lillah, Rabbimizin bize verdiği dua etmek nimeti vardır. Yüzümüz ve mazimiz kapkara, işimiz berbat olabilir. Haramlara bulaşmış, yanlış işlere düşmüş olabiliriz. Katil olmuş, hırsız, arsız olmuş olabiliriz.

Kızcağızın birisi geldi, yanakları kırmızı kırmızı, utanıyor, perişan:

“—Ben çok büyük bir günah işledim hocam. Allah beni affeder mi?”

Affeder be, affeder. Herkesi affeder. Yeter ki kul hatasını bilsin, tevbe-i nasuh ile tevbe etsin, Cenâb-ı Hakk'ın yoluna girsin.

Adam cami yaptırmış, yanına hayrât-u hasenâtını koymuş, diyormuş ki;

“—Ben eski mafyayım. Mafyadan buraya geldim. Mafyanın adamıydım, eşkıyaydım.”

Allah nasib etmiş şimdi cami yaptırmış. Allah yanlış yoldan hatasını anlayıp döneni sever. Onun için her ne kadar suçlu, günahkâr ve

kusurlu iseniz de:

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ

(الزمر: ٥٣)

(*Lâ taknetù min rahmeti'llâh*) “Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin!” (Zümer, 39/53)

Hatalarınızı telafi etmeye, kul haklarını ödemeye çalışın. Ondan sonra iyi kul olmaya azmedin, söz verin, doğru yola adımıınızı atın. Allah geçmiş bütün günahlarınızı siler.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi günahları affolunmuşlardan, anasından doğmuş gibi arınmış, pak olmuş olanlardan eylesin... Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin...

Fâtiha-i şerife mea’l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN
22. 12. 1991 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

